

Česká republika

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Votice, okres Benešov

Pražská 235, 259 01 Votice

Identifikátor školy: 600 042 171

Termín konání orientační inspekce: 18. - 21. listopad 2002

Čj.:	021 195/02-5161
Signatura:	ob1cw103

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Votice je úplnou základní školou s právní subjektivitou (od 1. ledna 2001), s 23 třídami, kterou navštěvuje ke dni zahájení inspekce 591 žák, (kapacita je 680 žáků). Součástí školy je školní družina s kapacitou 75 dětí. Většina žáků pochází z Votic, z okolních obcí dojíždí 207 žáků. Školu navštěvují tři žáci s cizí státní příslušností. Škola vykazuje 47 integrovaných žáků se specifickými poruchami učení. Třídy jsou naplňovány do počtu 30 žáků. Zřizovatelem školy je město Votice, Komenského náměstí 700. Od 1. srpna 2000 je ve funkci současný ředitel. Ve škole se vyučuje dle vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16 847/96-2, včetně úprav a doplňků čj. 25 018/98-22, podle těchto osnov je také vyučován ekologický přírodopis.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a sledovanému okruhu předmětů
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a sledovanému okruhu předmětů
- průběhu a výsledku vzdělávání a výchovy v základní škole v následujících předmětech a skupině předmětů: český jazyk, matematika, pracovní činnosti a skupina předmětů - přírodověda, fyzika, chemie, přírodopis
- efektivnosti využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu za období kalendářního roku 2001

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM A SLEDOVANÉMU OKRUHU PŘEDMĚTŮ

Personální podmínky pro výuku českého jazyka jsou velmi dobré. Ze 13 učitelek prvního stupně jen ve dvou třídách (třetí a čtvrtý ročník) vyučují nekvalifikované učitelky se středoškolským pedagogickým vzděláním, z nichž jedna třetím rokem studuje na pedagogické fakultě. Vyučující druhého stupně splňují všechny podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro daný typ školy. Výuku matematiky na prvním stupni zajišťuje 13 vyučujících (třídních) učitelů, z nichž tři nemají odbornou ani pedagogickou způsobilost a tři mají pedagogickou způsobilost pro výuku na druhém stupni. Fyziku vyučují dvě plně odborně i pedagogicky způsobilé učitelky. Pro výuku matematiky na druhém stupni splňuje předepsané podmínky odborné a pedagogické způsobilosti všech pět učitelek. Přírodopis vyučují čtyři pedagogičtí pracovníci, z nichž jeden je nekvalifikován. Chemie je zajištěna jedním učitelem splňujícím předepsané podmínky odborné a pedagogické způsobilosti a jednou nekvalifikovanou učitelkou. Přírodovědu vyučují tři učitelky, které splňují předepsané podmínky odborné a pedagogické způsobilosti a další dvě nekvalifikované. Pracovní činnosti na druhém stupni vyučují 4 učitelé, z nichž tři mají odbornou pedagogickou způsobilost pro výuku daného předmětu a jeden způsobilost pedagogickou.

Ve vztahu k předmětu inspekce využívá vedení školy maximálně odborné i pedagogické zkušenosti svých podřízených i své. Zabezpečení výuky schopnými kvalifikovanými pracovníky

pozitivně ovlivnilo celkový styl vyučování. Pouze u jedné vyučující měla nekvalifikovanost vliv na kvalitu výuky.

Ve škole jsou ustaveny předmětové komise a metodické sdružení, jejichž činnost není plně funkční. Svědčí o tom některé nedostatky, které byly zjištěny při inspekční činnosti. Spolupráce učitelů se zaměřuje spíše na formální záležitosti, souvisejí s organizací výuky předmětů (dohody o učebnicích, sešitech, zajištění soutěží apod.). Zápisy z jednání nevyprávějí o tom, že dochází např. k výměně didakticko-metodických zkušeností, ke spolupráci při plánování, k přenosu informací ze vzdělávacích akcí apod. Úroveň zpracovaných časově-tematických plánů svědčí o značné míře formálnosti, učitelům mohou sloužit pouze při orientačním rozčlenění tematických celků do jednotlivých měsíců školního roku. Po vypracování časově-tematických plánů nebyla učitelům poskytnuta účinná zpětná vazba, která by zabránila těmto chybám. Dokumentem, který umožňuje kvalitní kontinuální řízení, je Pracovní plán školy, popisující stav pro školní rok.

Systematicky a plánovitě jsou vedeni začínající a nekvalifikovaní učitelé svými zkušenými kolegy. Z hospitací jsou vedením školy pořizovány záznamy, výsledky kontrolní činnosti jsou s vyučujícími projednávány.

Dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků (dále jen DVPP) je věnována vedením školy patřičná pozornost. Plánování DVPP navazuje na koncepční záměry, dlouhodobý i roční plán činnosti školy. Plán DVPP má standardní úroveň. Je sestaven tak, aby respektoval ministerstvem stanovené priority (zejména počítačovou gramotnost, výuku cizích jazyků, školského managementu) a také požadavky pedagogických pracovníků. Počítá se zapojením většiny pedagogických pracovníků a je předpokladem pro postupné naplňování záměrů vedení školy v oblasti rozvoje lidských zdrojů.

Vzdělávání učitelů v loňském školním roce bylo poměrně široké. Učitelé se zúčastnili 35 různých krátkodobých vzdělávacích akcí i dlouhodobých kurzů. V letošním školním roce nastoupený trend pokračuje. Podle plánu DVPP se předpokládá, že se učitelé školy zúčastní většiny dostupných vzdělávacích akcí pořádaných pedagogickými centry, které se týkají výuky jednotlivých předmětů, doplňování, obnovování vědomostí a dovedností z oblasti pedagogiky, psychologie a využívání nových didaktických a informačních technologií. Někteří učitelé se průběžně vzdělávají také v dalších vzdělávacích institucích, poskytujících zejména vzdělávání v cizích jazycích a metodice jejich výuky a v práci s počítači a metodice výuky informatiky.

Organizace školy je přehledná a funkční, vychází z organizačního řádu, jehož poslední verze byla zpracována k 1. říjnu 2002. Organizační řád obsahuje organizační schéma a vnitřní normy organizace. Součástí je vnitřní řád školy pro pedagogické pracovníky, pro žáky a pravidla hodnocení a klasifikace žáků. Jsou v něm obsažena práva pedagogických pracovníků, ale neobsahuje ustanovení o právech dětí a možnosti ustavení žákovské samosprávy. Ve škole přesto velmi dobře pracuje *Rada dětí*. Její jednotlivé sekce, jak vypovídají zápisy z jednání, spolupracují s vedením školy a spolupodílejí se na organizaci mimoškolních aktivit. K práci školy a pedagogických pracovníků se mohou děti individuálně vyjádřit prostřednictvím schránky důvěry. Organizační uspořádání školy a její řád umožňuje účinné předávání informací uvnitř školy i mezi školou a ostatními partnery a současně vytváří velmi dobré podmínky pro provoz školy. Vybudovaná organizační struktura umožňuje účinné řízení školy s jasně vymezenými kompetencemi a příslušnými pravomocemi. Kvalitní vnitřní i vnější informační systém optimálně zabezpečuje rychlý přenos informací, včetně zpětné vazby, umožňující přijetí příslušných opatření. Rodiče žáků jsou informováni standardními postupy. Vedení školy hledá a využívá různé prostředky pro zjišťování názorů a požadavků jednotlivých vyučujících, využívá také metody sebehodnocení. Rodičovská veřejnost se školou spolupracuje zejména prostřednictvím oficiálně vytvořené Unie rodičů. Při škole je zřízena Rada školy.

Úroveň personálních podmínek podporuje učení žáků, umožňuje efektivně realizovat vzdělávací program a je na velmi dobré úrovni.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Školní budova byla postavena v roce 1882, poslední přistavěná část byla dokončena v roce 1985. V posledních letech městský úřad zajišťuje systematicky postupnou modernizační opravu školy (rekonstrukce sociálního zařízení, aj.). Venkovní areál je využíván k přestávkovým relaxačním a tělovýchovným aktivitám (hřiště vybudováno v roce 2000). Dostatečný počet místností, schodiště, chodby, jedna menší tělocvična a knihovna zajišťují pro výuku velmi dobré zázemí.

Výuka sledovaných předmětů probíhá v kmenových třídách i v odborných pracovnách. K dispozici je také pracovna s počítačovou sítí. Učebny jsou dostatečně prostorné, splňují základní psychohygienické požadavky, nebyly většinou vybaveny žádnou didaktickou technikou. Estetická úroveň a didaktická podnětnost se v závislosti na správcích jednotlivých učeben lišila, celkově měla průměrnou úroveň. Žákovský nábytek je udržovaný, částečně i nový, v kmenových třídách jsou zpravidla lavice dvou velikostí.

Škola má účelově vybudované odborné pracovny přírodopisu, chemie, fyziky a počítačovou pracovnu (10 počítačů, pro matematiku - diagnostické programy), s nimiž sousedí příslušné kabinet se sbírkami učebních pomůcek. Tyto třídy jsou standardně vybaveny (trojmístné lavice, středový tunel s elektrickým rozvodem do lavic, nebo rozvod vody, prostorný demonstrační stůl na stupínku, demonstrační tabule pro umístění pomůcek ze souborů, magnetické tabule, audiovizuální techniku, zatemnění oken, úložné prosklené skříně s podnětně umístěnými pomůckami, nástěnné materiály k výuce). Při pracovních činnostech mohou žáci a učitelé využívat školní dílnu, cvičnou kuchyň, školní pozemek s nářaďovnou, pracovny PC a kmenové třídy. Výuka těchto činností je zajištěna dostatečným počtem nástrojů a nářadí, elektrotechnickými stavebnicemi a kuchyňskými přístroji. Odborné pracovny jsou podle předloženého rozvrhu hodin v průběhu týdne maximálně využívány.

Materiálně byla výuka sledovaných předmětů standardně zabezpečena. Podle inventárních seznamů má škola k dispozici dostatečné množství různých funkčních, účelných učebních pomůcek a dalších výukových potřeb, nástěnných map, odborné literatury, pomocných materiálů, magnetických tabulí, které umožňují mobilní umístění dvourozměrných materiálů k výuce. Například kabinet fyziky je spíše nadprůměrně vybaven demonstračními i žákovskými pomůckami. V učebně přírodopisu mají žáci k dispozici volně přístupné vystavené přírodniny, mikroskopy s preparáty. Z didaktické techniky mohou učitelé využívat přenosné zpětné projektoř, videorekordéry, výukové programy.

Všichni žáci mají schválené učebnice, (nejde ale vždy o ucelenou řadu jednoho autorského kolektivu), některé pomocné texty a v první třídě jsou vybaveni základními školními potřebami v předepsané ceně. Nedostatečně je škola vybavena informativní literaturou, především pravidly českého pravopisu a slovníky jazyka českého.

Systematická kontrola využívání dalších materiálních zdrojů pro výuku předmětů není vedením školy dokladována. O využívání materiálních zdrojů je vedena jen dílčí dokumentace (v „počítačové“ pracovně je např. veden průběžný seznam uživatelů a je např. k výuce matematiky využívána poměrně často). Využití výpočetní, informační didaktické techniky a učebních pomůcek vedení školy sleduje při hospitační činnosti.

Vzhledem ke sledovaným předmětům a schváleným učebním dokumentům, jsou materiálně-technické podmínky spíše nadprůměrné, podporují učení žáků a vynaložené finanční prostředky v této oblasti, byly v souvislosti s finančními možnostmi školy, využity efektivně.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE SKUPINĚ PŘEDMĚTŮ

Realizace vzdělávacích programů

Realizovaná výuka sledovaných předmětů je v souladu s učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola. Při inspekci nebylo zjištěno porušení příslušných osnov.

Vedená povinná dokumentace (třídní knihy aj.) zachycuje průběh vzdělávání ve sledovaných předmětech průkazně.

Kontrolní mechanismy plnění učebních plánů a osnov ředitele školy jsou celkově účinné a systematické, dílčí nedostatky byly zaznamenány jen v jednotlivostech a v účinnosti opatření především vzhledem k formálnosti a malé promyšlenosti některých časově-tematických plánů. V tomto ohledu selhává vedení pracovníků a jejich kontrola. Přímá kontrola je realizována při hospitační činnosti a při následných rozborech. Hospitace mají předem stanovené konkrétní cíle. Záznamy z hospitační činnosti jsou ve svých doporučeních jasné, celkově je kontrola realizace přijatých opatření účinná.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech a skupině předmětů

Český jazyk

Sledované hodiny českého jazyka byly z hlediska kvality vzdělávání hodnoceny zhruba ve dvou třetinách jako průměrné, v jedné třetině jako velmi dobré, dvě hodiny byly příkladné. Pouze některé dílčí jevy měly pouze vyhovující úroveň.

Absence odborné a pedagogické způsobilosti nebyla rozhodující, i u nekvalifikované vyučující byla zaznamenána pozitivní zjištění, naopak určité nedostatky v organizaci výuky byly shledány i u kvalifikovaných pracovníků. Personálně byla výuka velmi dobře zabezpečena.

V hodinách českého jazyka, zvláště na prvním stupni, někteří vyučující využívali účelně vstupní motivace, hodiny byly zahajovány pozitivními rozhovory, navázáním kontaktu s dětmi, téma hodiny bylo vyvozováno. Průběžná motivace k jednotlivým úkolům byla realizována především povzbuzováním a pochvalou, příkladně byli motivováni žáci ve sledovaných hodinách slohu. Při hospitovaných hodinách byli žáci méně zkoušeni, jen někteří vyučující tuto formu zpětné vazby zařadili. Zkoušené žáky hodnotili známkou i slovně, převažovalo pozitivní hodnocení. Ze zápisů v žákovských knížkách vyplynulo, že jsou žáci často klasifikováni, převažují známky z písemných projevů. Sporadicky byli žáci hodnoceni z literární výchovy, slohu a mluvních projevů. Celkově byla oblast motivace a hodnocení na průměrné úrovni.

V letošním školním roce byl předmět vyučován v souladu s učebními osnovami zvoleného vzdělávacího programu. Nedostatky byly zjištěny v loňském školním roce 2001/2002. V třídní knize páté třídy byly ve třech týdnech (26. – 28. týden) uvedeny zápisy, které nejsou obsahem osnovných témat. Učivo *druhy číslovek, deklinace základních číslovek, duál* bylo zmíněnými úpravami přesunuto pro svou náročnost do vyššího ročníku. Rovněž tak učivo *slovesné třídy a vzory* bylo probíráno v osmém ročníku i v dotaci šesti hodin, ačkoli ho osnovy vzdělávacího

programu vůbec neobsahují. Jednotlivé části předmětu (mluvnice, sloh, psaní, literární výchova) měly pravidelnou týdenní časovou dotaci. Bezprostřední příprava na sledované vyučování byla promyšlená vzhledem k obsahu, kontinuitě učiva, zabezpečení didaktické techniky a pomůcek, u velmi dobrých hodin i výběru metod a forem práce. Materiální podmínky pro výuku českého jazyka byly standardní, ve škole jsou využívány pracovní sešity, učebnice, namnožené pomocné materiály. V menší míře byla k dispozici informativní literatura, nedostatkem je malý počet pravidel českého jazyka a slovníků a následně sporadická práce s nimi. Učitelé zatím nepracovali s výukovými počítačovými programy. Počítačová technika nebyla ani uživatelsky využita, učitelé si pomocné pracovní materiály pro žáky píšou rukou. Na druhém stupni byl funkčně používán několika učiteli zpětný projektor. Psychohygienu výuky byla ve všech sledovaných hodinách dodržena, byly využívány různé formy relaxace, zásada přiměřenosti byla respektována.

V organizaci, formách a metodách práce převládal na prvním stupni činnostní styl výuky. V sledovaných hodinách nejčastěji probíhal nácvik nového učiva a procvičování a praktické využití předcházejícího. Frontální způsob práce byl však i zde nejčastější. Vyučující měli různé úkoly připravené na tabuli, funkčně byly využívány magnetické i nástěnné tabule. Méně efektivní formou bylo individuální procvičování, při kterém pracoval jeden žák u tabule a ostatní pozorovali práci v lavicích. Pouze v jedné hodině byly děti cíleně vedeny k samostatnosti, měly radost z práce, úkoly plnily s přiměřenou dětskou zodpovědností, diktát pro ně nebyl strašákem, ale pouze jednou z běžných forem práce. Na druhém stupni ve většině hodin převažoval verbální projev učitele, žáci spíše pasivně plnili zadané úkoly. Jen v menší části sledovaných hodin vedli učitelé žáky k praktickému využití toho, co se naučili. Vedle frontálního opakování učitelé často zařazovali práci ve skupinách, ve dvojicích, respektovali, pokud chtěli žáci pracovat sami, umožnili jim individuální tempo. Ve dvou hodinách převládal činnostní styl, žáci pracovali samostatně, aplikovali probírané učivo. V jediné vynikající hodině projeví žáci devátého ročníku velmi dobré pracovní návyky, ochotu spolupracovat, vyvozovat poznatky.

Atmosféra sledovaných hodin byla na prvním stupni převážně přátelská, milá, nenastaly konfliktní situace. Dílčí nedostatky byly způsobeny při frontální práci hyperaktivitou dětí, která v některých případech vedla k určité nekázní. Na druhém stupni se někteří vyučující nevyhnuli přílišnému mentorování, nadbytku příkazů a zákazů, což podporovalo spíše pasivitu žáků. V tomto směru byly zaznamenány velké rozdíly mezi jednotlivými vyučujícími. Interakce učitel – žák byla pouze v jediném případě příkladná. Vzájemná pravidla komunikace byla však vcelku respektována.

Kvalita vzdělávání v českém jazyce měla na prvním i druhém stupni průměrnou úroveň.

Matematika

Výuka ve třídách prvního stupně byla sledována v deseti vyučovacích hodinách. Neúplná kvalifikace vyučujících měla negativní vliv na kvalitu výuky pouze v jednom případě.

Výuka na druhém stupni byla sledována pouze u tří z pěti učitelek (dvě po zahájení inspekce onemocněly). Dlouholeté zkušenosti učitelek druhého stupně se v některých hodinách promítly do výuky pozitivně, do některých však vnesly rutinní přístupy.

Dlouhodobé plánování časově-tematickými plány je vázáno na používanou řadu učebnic, proto v závislosti na nich se objevují v zápisech třídních knih, některé pojmy, které nejsou obsahem osnovných témat. Malá pozornost ze strany vyučujících byla věnována i přesnosti zápisu v třídních knihách (násobení, převod jednotek), chybí upřesnění probíraného tematického celku. V bezprostředním plánování a přípravě na hodiny nebyly doceněny motivační prvky výuky a využívání učebních pomůcek, přesto mělo velmi dobrou úroveň.

Žáci prvního stupně měli k dispozici ucelenou řadu učebnic, včetně textů k procvičování. Využívali opakovací tabulky a počítadla. Materiální vybavení výuky mělo průměrnou úroveň. Stavba většiny hodin umožňovala kompenzovat psychickou a fyzickou náročnost kladenou na žáky v jejím průběhu, volením pestré činnosti s užitím relaxačních vstupů (hra s míčem, rozcvička, hry). Během hodin žáci dodržovali pitný režim. Malá pozornost byla věnována správnému sezení žáků. Psychohygienická složka výuky měla nadprůměrnou úroveň. Učitelé využívali nejčastěji vstupní motivaci, v průběhu hodin potom mezipředmětové vztahy. Hodnocení žáků v hodinách bylo především ústní, případně, při desetiminutovkách, písemnou formou. Malá pozornost byla věnována sebehodnocení žáků. Naopak byl oceňován pokrok dětí v rámci jejich schopností. Chybělo praktické využití probíraného učiva. Výuka byla věcně i odborně správná, s pokyny srozumitelnými a přiměřenými věku žáků. Předkládané učivo se opíralo o poznatky z minulých hodin. Byl vždy respektován princip vyučování „od jednoduchého ke složitějšímu“. Vyučující vesměs využívali zpětné vazby a analýzy chyb. Převládala frontální způsob výuky. Absence efektivnějších metod práce v některých hodinách neumožňovala lepší využití času. Moderní formy byly patrné ve výuce ve třídách II. B, IV. C a IV. B (skupinová práce, problémové učení), práce se žáky vyžadujícími zvláštní péči ve třídách V. B a III. A. Aktivita žáků byla podporována pochvalami. Učitelé průběžně ověřovali pochopení učiva většinou žáků, při řešení samostatných úkolů poskytovali individuální pomoc žákům slabším.

Hodiny ve třídách druhého stupně byly dobře připravené po materiální stránce, někdy nebyly zcela domyšleny metodické postupy. Velký podíl ve sledované výuce tvořila frontální práce. V některých hodinách byla uplatněna práce individuální samostatná. Ve dvou případech žáci pracovali ve skupinách, jen v jednom však charakter úkolu umožňoval skutečnou kooperaci. Žáci šestého a devátého ročníku zručně pracovali s počítačovými programy. Při samostatné práci učitelky věnovaly žákům i skupinám žáků soustředěnou pozornost a poskytovaly jim přiměřeně nutnou pomoc. Ve dvou hodinách probíhal výklad nové látky, byla využívána metoda heuristického rozhovoru, žáci byli aktivně do vytváření nového poznatku vtahováni. Jen v některých hodinách byl žákům zřetelně formulován význam učiva pro praxi, pouze ve dvou hodinách bylo učivo dotaženo až ke konkrétní praktické aplikaci. Některé zadané úkoly nebyly zcela přiměřené tomu, co žáci ovládají z nižších ročníků. Někdy ve třídě chyběly dostupné názorné pomůcky, přestože je má škola k dispozici. V jedné hodině byl funkčně použit zpětný projektor. Učitelky poskytovaly žákům celkem včas zpětnou vazbu, pochválily dobrý výkon či správný výsledek, nedostatky kritizovaly taktně, diagnostikovaly poměrně přesně konkrétní učební problémy a žáky seznamovaly s tím, proč byli případně neúspěšní. Ve sledovaných hodinách neprobíhalo zkoušení s klasifikací. Jedna celá vyučovací hodina a část další byly věnovány písemné prověrce učiva. Prověrky diferencovaly nároky na jednotlivé žáky, obsahovaly pouze učivo osnov, požadavky na žáky byly přiměřené.

V závěru sledovaných hodin nezbyl vždy dostatek času na závěrečné shrnutí a hodnocení žakovských výkonů. Verbální i neverbální komunikace učitelů byla velmi dobrá. Žáci nebyli, až na výjimky, cíleně vedeni k rozvoji komunikativních dovedností a rozvoji slovní zásoby.

Na druhém stupni byla interakce a komunikace mezi učitelkami a žáky i mezi žáky navzájem bezkonfliktní. Žáci se většinou snažili pracovat soustředěně a měli zájem učivu porozumět. Výsledky, které bylo možné zaznamenat v průběhu výuky, měly průměrnou úroveň.

Výuka matematiky na prvním stupni měla velmi dobrou úroveň, průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice byly ve třídách II. stupně průměrné.

Průběh vzdělávání v skupině přírodovědných předmětů - přírodověda, přírodopis, chemie, fyzika

Kvalita výuky přírodovědy a přírodopisu byla pozitivně ovlivněna tím, že je zabezpečena z větší části učiteli s odbornou i pedagogickou způsobilostí. Nekvalifikovanost vyučující se negativně promítla do kvality výuky chemie a přírodovědy. Výuka fyziky byla sledována jen u jedné ze dvou učitelek v prvním dnu probíhající inspekce. Od druhého dne byly obě učitelky v pracovní neschopnosti. V jedné ze sledovaných hodin byla výuka zajišťována v rámci suplování nekvalifikovanou učitelkou. Zkušenost odborně a pedagogicky způsobilé učitelky fyziky s dlouholetou praxí byla ve výuce patrná a projevila se pozitivně zejména v přípravě sledované výuky, méně při jejím vlastním průběhu.

Žáci byli ve sledovaných předmětech motivováni seznámením s cíli hodin, pochvalou za správné odpovědi, možností uplatňovat vlastní zkušenosti a dále také i zvolenými pracovními postupy. Pouze aktivním žákům se trvale dostávalo pochvaly a povzbuzení. Učitelé v menší míře oceňovali úsilí slabších žáků. Individuální dispozice žáků však byly při hodnocení respektovány. Zpětnovazební mechanismy měly pozitivně motivující charakter. Ocenění přicházelo bezprostředně po výkonu. Při slovním hodnocení učitelé vycházeli z rozboru chyb a oceňovali snahu žáků. Převážně pozitivní hodnocení posilovalo jejich sebedůvěru a samostatnost. Schopnost práce s chybou nebyla důsledněji rozvíjena. Prvky sebereflexe, sebehodnocení, popřípadě vzájemného hodnocení žáků byly zaznamenány pouze v jedné hodině přírodovědy. Návaznost učiva byla zajištěna opakováním, výklad směřoval k naplnění stanoveného cíle hodiny. Pro schopnější žáky byly připraveny doplňující úkoly s náročnějšími cíli, pro integrované žáky se speciálními vzdělávacími potřebami individuální vzdělávací program. Při plánování a přípravě výuky vycházeli učitelé z aktuálního složení třídy a z dobrých znalostí individuálních potřeb žáků. Vyučující postupovali podle zpracovaných tematických plánů, členění učiva do jednotlivých ročníků korespondovalo s danými učebními osnovami. Jejich bezprostřední příprava na vyučování byla svědomitá, plánován byl nejen obsah, ale i formy a metody práce s dětmi. Ve většině hospitovaných hodin byly použity frontální formy a metody výuky, v některých byly zaznamenány metody podporující aktivní učení (zařazení soutěží, herních aktivit, práce ve skupinách i samostatné úkoly). V obou odborně vyučovaných hodinách fyziky probíhala výuka, při které žáci prováděli některá pozorování, měření, ověřování fyzikálních závislostí. Převaha frontálních metod výuky omezila komunikativní možnosti a schopnosti žáků pro vyjadřování vlastního názoru. Žáci se vyjadřovali většinou heslovitě a jednoslovně. Vyučující systematicky vytvářeli předpoklady pro utváření komplexních vědomostí a dovedností, velmi dobře pracovali s názornými pomůckami (větvičky jehličnanů, inertní chemické látky), z didaktické techniky byl použit pouze videopřehrávač. Vhodné pomůcky, učební texty, obrazový materiál a učebnice byly účelně a funkčně využity. Ve vyučování přírodopisu byly zařazeny, schémata přírodopisného vývoje, modely a další obrazový materiál. Při výkladu učitelé zaujali žáky poutavými zajímavostmi, zvláštnostmi (texty z encyklopedií), zvláště práce žáků s mikroskopy byla velmi dobrá. Velmi efektivně zařadila vyučující chemie demonstrační pokus. Učitelé ve většině hospitovaných hodin zřetelně formulovali význam učiva pro praktický život. Žáci měli k dispozici všechny potřebné pomůcky. Výuka této skupiny předmětů byla velmi dobře materiálně podpořena. Menší pozornost byla věnována psychohygieně výuky. V průběhu hodin se málo často měnily činnosti, celkově převládal monotónní styl výuky. Interakce učitel – žák byla bezproblémová, pouze u jedné vyučující přírodovědy někteří žáci nedodržovali základní pravidla komunikace. Mezi žáky a učiteli i mezi žáky navzájem byly pozorovány velmi pěkné vztahy, děti projevovaly učitelům důvěru, nebály se zeptat, komunikovaly. Ve sledovaných hodinách byl zaznamenán věcný a odborně správný výklad, s výjimkou hodin chemie. Svoji pozorností žáci projevovali pozitivní vztah k výuce.

Obsah učiva ekologického přírodopisu ve sledovaných hodinách nebyl maximálně využit ve smyslu uplatnění aktuálních informací o regionálních a lokálních zvláštích přírody. Škola v pohledu na přírodu vyvíjí velké množství mimoškolních aktivit, jejichž podnětný obsah však nebyl předmětem inspekce.

Suplovaná hodina fyziky byla dobře připravena, byla věnována souhrnnému opakování probraného tematického celku. Část této hodiny byla věnována písemné samostatné práci, při níž žáci prováděli fyzikální výpočty. Někteří žáci nedokázali vyhledat v tabulkách potřebný vzorec. Pokud ho neznali z paměti, příklad nevyřešili nebo vzorec opsali z textu v učebnici. Mnoho žáků chybovalo v převodech jednotek a ve správném číselném dosazení do vzorce. Přestože prováděli výpočty za pomoci kalkulátorů, dopustili se poměrně mnoha numerických chyb. Obsah výuky téměř bez výhrad kopíruje učebnice, které jsou v daném ročníku k dispozici. Protože se nejedná o učebnice jednoho autorského kolektivu, ale učebnice z různých nakladatelství, vznikají problémy v návaznosti tematických celků a v překrývání obsahů učiva v jednotlivých ročnících.

Výuka měla ve skupině přírodovědných předmětů celkově průměrnou úroveň.

Pracovní činnosti na druhém stupni

Organizaci výuky pracovních činností a výběr témat připravil ředitel školy na základě doporučení předmětové komise. Vybral témata pro něž má vhodné personální a materiální podmínky a s ohledem na to, aby žáci během výuky získali dovednosti a pracovní návyky na uživatelské úrovni. Třídy jsou s ohledem na bezpečnost ochranu zdraví žáků děleny na skupiny. Výuka probíhá zpravidla v dvouhodinových blocích.

Odborná a pedagogická způsobilost všech vyučujících má pozitivní vliv na kvalitu výuky. Všichni učitelé dlouhodobě vyučují daný předmět. Mezi probíraná témata zařazují i celky, které žákům poskytují nezbytné informace pro jejich profesionální orientaci. Sledované hodiny byly fundovaně připraveny. V plánování hodin nechybělo použití didaktické techniky při výkladu, důraz byl kladen na bezpečnost práce žáků a na vhodný výběr použitých metod a forem práce.

Stavba hodin se nelišila. Opakování v úvodu, spojené s hodnocením žáků vycházelo s předcházející probírané látky. Následoval výklad nového učiva. Hlavní část hodin byla věnována praktickým činnostem žáků. Shrnutí učiva na závěr hodiny bylo spojeno s klasifikací žáků.

Během celého bloku výuky byl kladen důraz na motivaci žáků, využívaly se znalosti žáků získané v jiných předmětech (fyzika, chemie, přírodopis, matematika) a jejich zkušenosti z praktického života (nebezpečí úrazu elektrickým proudem, první pomoc, exkurze ve výrobních zařízeních). Význam hrálo i pozitivní hodnocení a možnost sebereflexe žáků v závěru hodin. Materiální podpora výuky byla velmi dobrá. Všichni žáci měli k dispozici potřebné nářadí, materiál a pomůcky, skupiny žáků při elektromontážních pracích úplné stavebnice se schémata zapojení. Vyučující využili v rámci výuky didaktickou techniku (KP 8, zpětný projektor, promítací plátno). Organizace výuky umožňovala žákům volný pohyb po pracovišti, jejich vzájemnou kooperaci, individuální možnost odpočinku a zajištění pitného režimu. Při dodržování bezpečnosti práce se objevovaly nedostatky (rychlá práce s nástroji, špatný stav některých nástrojů). Psychohygienická složka výuky byla nadprůměrná.

Individualizovaný přístup k žákům s respektováním jejich dispozic, uplatňovaná skupinová práce, využívání různých informačních zdrojů (časopisy, encyklopedie, odborné tisky, film) a možnost používat vlastní pracovní postupy zefektivňovaly kvalitu výuky. Částečným nedostatkem byla menší zodpovědnost některých žáků při činnostech a srozumitelnost a věcnost ve vyjadřování žáků.

Výuka pracovních činností na druhém stupni měla velmi dobrou úroveň

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Vnější evaluační nástroje zatím škola nevyužívala.

V zadávání vnitřních evaluačních testů či prověrek si vedení školy vytvořilo vlastní systém. Pravidelně na začátku školního roku jsou v šestém a devátém ročníku zadávány kontrolní práce z českého jazyka a matematiky, na konci školního roku v pátém a devátém ročníku opět z českého jazyka a matematiky. Kontrolní prověrky sestavují předmětové komise, opravují je jednotliví vyučující. Vedení školy připravilo pro všechny učitele jednotnou šablonu pro vyhodnocení a následnou analýzu úspěšných a neúspěšných řešení. S touto analýzou se dále pracuje, ředitel i oba zástupci v testovaných třídách následně hospitují a při tom zadávají již krátké prověrky sestavené tak, aby obsahovaly nejméně úspěšné úkoly. V pohospitačních rozhovorech potom s vyučujícími projednávají výsledky, společně hledají odpověď, zda je špatný výsledek zaviněn např. skladbou třídy, přístupem učitele apod. a diskutují o způsobu nápravy. Vedení školy požaduje takto zpracovanou základní analýzu kontrolních prací i v ostatních ročnících, kromě českého jazyka a matematiky také z cizích jazyků. Z ostatních předmětů jsou využívány již jen předtištěné testy pro fyziku.

Výsledky testů, prověrek, kontrolních prací jednotlivých tříd jsou porovnávány v celém ročníku a také s výsledky minulého školního roku. K srovnávání zjištěných výsledků i pololetní a závěrečné klasifikaci využívá vedení školy počítačový program (dm software).

O znalostech a dovednostech žáků získává škola také zpětnou vazbu z výsledného umístění dětí při olympiádách, soutěži Klokan, Pythagoriádách, dále při sportovních, výtvarných a ekologických soutěžích.

Výsledky žáků jsou zjišťovány také při hospitacích, a to zvláště, má-li vedení školy určitý podnět. Např. byla zaznamenána malá výkonnost žáků v tělesné výchově. Cílem hospitací bylo zjistit, proč mají žáci negativní vztah k předmětu. Následně po hospitacích proběhla jednání s vyučující, žáky i rodiči. Výsledky výchovně-vzdělávacího procesu sleduje vedení školy i na kulturních vystoupeních žáků

Způsob zjišťování výsledků vzdělávání školou byl na průměrné úrovni. Vnitřní evaluační nástroje byly sice využívány omezeně – v českém jazyce, matematice, částečně v cizích jazycích a fyzice, avšak vedení školy si již po dvou letech působení vytvořilo účinný a efektivní systém. Vnější evaluační nástroje využívány nebyly.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Údaje uvedené v *Rozhodnutí o zařazení školy do sítě, škol, předškolních a školských zařízení* čj. 30670/01-21, ze dne 28. listopadu 2001 jsou v souladu s údaji v *Zřizovací listině* (Město Votice, 15. listopadu 2000), včetně *Dodatku č. 1* k této listině z 17. října 2001.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM ZA OBDOBÍ 2001

Limit prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci byl vyčerpán v souladu s upraveným rozpočtem k 1. prosinci 2001. Limit počtu zaměstnanců nebyl naplněn, škola vykázala úsporu dvou přepočtených zaměstnanců.

Státní prostředky byly zúčtovány ke dni 22. ledna 2002. Nevyčerpané prostředky na DVPP v ostatních neinvestičních výdajích (dále jen ONIV) byly vráceny do státního rozpočtu dne 6. února 2002.

Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na krytí platů, ostatních plateb za provedenou práci, odvodů a ONIV (včetně prostředků na DVPP) byly čerpány efektivně.

Náležitosti Výroční zprávy o hospodaření Základní školy Votice za rok 2001 nebyly v souladu s platným právním předpisem, neboť v oblasti celkových příjmů nebyly zahrnuty příjmy z doplňkové činnosti.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Třídní knihy školní rok 2002/2003, 2001/2002
2. Třídní výkazy a katalogové listy žáků
3. Provozní řád školy a Organizační řád školy (ředitel, 1. ledna 2001)
4. Rozvrh hodin 2002/2003
5. Zápisy z pedagogických rad
6. Koncepce rozvoje Základní školy ve Voticích (ředitel, nedatováno)
7. Pracovní plán Základní školy Votice (ředitel, 4. září 2002)
8. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků Základní školy Votice (ředitel, nedatováno)
9. Plány předmětových komisí na školní rok 2002-2003
10. Žákovské knížky (vzorek v navštívených třídách)
11. Žákovské písemnosti (vzorky sešitů, písemných prací, texty žáky vypracovaných písemných prací)
12. Výroční zpráva o činnosti ZŠ Votice za školní rok 2001/2002 (ředitel, 31. červenec 2002)
13. Rozhodnutí o zařazení školy do sítě, škol, předškolních a školských zařízení čj. 30670/01-21, ze dne 28. listopadu 2001
14. Zřizovací listina (Město Votice, 15. listopadu. 2000), včetně *Dodatku č. 1* z 17. října. 2001
15. Inspekční podkladová dokumentace
16. Inspekční zpráva čj. 021 163/98-2026
17. Upravený rozpočet k 1. 12. 2001 vydaný Okresním úřadem Benešov referátem školství ze dne 15. 11. 2001
18. Finanční vypořádání dotací a návratných finančních výpomocí poskytnutých územně samosprávným celkům FV-4-ÚSC ze dne 22. ledna 2002
19. Bankovní výpis komerční banky č. 13 ze dne 6. 2. 2002
20. Sumář pracovníků a mzdových prostředků v regionálním školství za 1. - 4. čtvrtletí 2001 Škol (MŠMT) P 1 - 04 ze dne 17. 1. 2002
21. Výroční zpráva o hospodaření ZŠ Votice za rok 2001
22. Hlavní účetní kniha - Období: 12/2001

- 23.Číselník: Syntetické a analytické účty na rok 2001
- 24.Vnitřní platový řád s platností od 1. 1. 2001
- 25.Oběh účetních dokladů s platností od 1. 1. 2001
- 26.Zásady hospodaření s finančními prostředky FKSP s platností od 12. 1. 2001
- 27.Výkaz zisku a ztráty organizačních složek státu, územně samosprávných celků a příspěvkových organizací Úč OÚPO 4 - 02 sestavený k 12/2001
- 28.Rozvaha organizačních složek státu, územně samosprávných celků a příspěvkových organizací Úč OÚPO 3 - 02 sestavená k 12/2001

ZÁVĚR

Pedagogický sbor je stabilizovaný, vedle zkušených pedagogů ve škole pracují i začínající a nekvalifikovaní učitelé. Výuku však zajišťují převážně odborně a pedagogicky způsobilí učitelé.

Vhodné prostorové podmínky, vstřícnost městského úřadu a efektivní využívání dostupných zdrojů umožňují hodnotit materiálně-technické podmínky výuky jako nadstandardní.

Na prvním stupni základní školy převažovala při sledování výuky převážně pozitivní zjištění. Žáci byli účelně motivováni, často se střídaly formy a metody, převládal činnostní styl práce. Na druhém stupni byly v sledovaných hodinách zaznamenány výrazné rozdíly. Některé zhlédnuté hodiny měly úroveň nadprůměrnou, oproti tomu byly jiné hodiny ovlivněny menší zkušeností pedagogů, v některých případech také jejich neměnným stylem práce bez aktivizujících a efektivních prvků.

V poslední inspekční zprávě byla škola celkově hodnocena jako průměrná. V současné době se škola v sledovaných oblastech posunula k lepšímu hodnocení.

Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu byly vzhledem k učebním dokumentům a vzdělávacímu programu školy využity efektivně a účelně.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	RNDr. Antonín Smrž	A. Smrž v.r.
Členové týmu	Mgr. Eva Grušová	E. Grušová v.r.
	Mgr. Zdeňka Fadrná	Z. Fadrná v.r.
	Václav Zemek	V. Zemek v.r.

Další zaměstnanci ČŠI

ing. Hana Borůvková

ing. Jana Strnadová

V Benešově dne 28. listopadu 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 18. prosince 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
PaedDr. Karel Vinš, ředitel Základní školy Votice	K. Vinš v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České

školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný.</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy-KÚ	2003-01-02	osobně
Zřizovatel-Měst.Ú Votice	2002-12-31	021 195/02-5161
Rada školy při ZŠ Votice	2002-12-31	021 195/02-5161

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.